

Közösségi műhely - Februári események beszámolója

Szerkeszti Kardos Béla

Magyar Élet hetilap búcsúztatása

Február 3-án búcsúztunk el a több mint 40 éven át, Csapó Endre főszerkesztő által irányított, *Magyar Élet* című nemzetpolitikai hetilapunktól, ami anyagi támogatás hiányában volt kénytelen megszűnni.

Az eseményre a meghívót a *NSW-i Magyar Szövetség* elnöke Rozgonyi Magda küldte szét, és ennek hatására megtelt a punchbowl Magyar Ház díszterme, a lap készítőit és Csapó Endre főszerkesztőt búcsúztató hálás közönséggel.

Rozgonyi Magdi köszöntötte az egybegyűlteket, köztük új canberrai nagykövetünket Dr. Mikola Istvánt és kedves feleségét Melinda asszonyt, valamint – a melbournei konzuli iroda létesítését követően –, a sydneyi konzuli iroda vezetőjét Fráter Olivért (igen, nem mint a – múlt század '90-es éveiben a szocialista magyar kormányzat által felszámolt évtizedeken át Ausztráliában és az óceáni térségben elsőként eredményesen működött és –, visszaállított Sydneyi Főkonzulátus vezetőjét), valamint a magyar szervezetek szépszámban megjelent irányítóit. Többek közt Victoriából Világos Istvánt és Queenslandből Albert Lászlót és Sipos Ikát, az *Ausztráliai Magyar Szövetség* elnökét.

Elsőként a Magyar Életet szerkesztői és előállítói, lettek megnevezve, névszerint: *Csapó Endre, Márffy Attila, Józsa Erika és Bagin Livia*. Ők azok, akik magyar szívükkel és lelkesedésükkel ellenszolgáltatás, fizetés

nélkül írták és állították elő a lapot hétről, hétre.

Ezt követően peregetek az események: Józsa Erika a lap sydneyi szerkesztője megemlékezve az ideai Arany János jubileumi évről, a lap jelenlegi formája kialakulásának történetét ismertette. Videon kivetítve bemutatta a lap és népszerű falinaptára előállítási folyamatát és egy interjút Csapó Endrével, amiben a főszerkesztő önazonosságunk megtartását és szövetségünk által rendezett identitás konferenciák fontosságát méltatta.

Bárány Márta a NSW-i Magyar Szövetség alenöke felszólalásából idezem a következőket:

"Az újság szerkesztői és kiadója két célt tűzött ki maga elé, az ausztráliai magyar közösséget tájékoztatni a magyarországi és a magyarokat érintő világszerte eseményekről és elősegíteni az ausztráliai magyar bevándorlók közösségi életét és amennyire lehetséges biztosítani a fennmaradását. Az újság 40 éves fennállása alatt mindkét célnak maximálisan eleget tett.

Az újság szerkesztői minden esetben részrehajlás nélkül képviselték és támogatták a magyar szervezetek munkáját nem foglaltak álláspontot a különböző frakciók mellett vagy ellen, az egyetlen célpont a magyarság szolgálata volt.

Az újság beszámolt a különböző eseményekről a szervezetek és egyesületek munkájáról, meghirdette a rendezvényeket, támogatta a Szövetséget a Magyar Házat a Nőszövetséget az ifjúsági szervezeteket, a cserkészteket, az iskolákat és a tánccsoportokat. Emlékszem például a Shell Folkloric ideje alatt a tánccsoportunk nem tudott volna annyi nézőt összehozni az operaházi előadásokra ha az újság nem segít a toborzásban. A Magyar Élet beszámolt a nemzeti ünnepekről hosszasan cikkezett nagyobb eseményekről mint például a Találkozókról. Én két Találkozóhoz voltam a főrendezője, így gyakorlatból tudom milyen lényeges volt az újság támogatása. Minden héten lehozta az új védnökök listáját, cikkekben ismertette az előadássorozatokat és a fellépő művészeket. Beszámolt a sport eseményekről, magyar sportolók sikereiről Ausztráliában és a nagyvilágban. A Sydney-i olimpiai játékokról ahol valóban büszkék lehettünk a magyar sportolóinkra, és az olimpia alatt idelátogató miniszterelnöki látogatásról. A 1994-es és 2017-es találkozó nem lehetett

volna olyan sikeres, ha az előkészületek alatt a Szövetség és a rendezők nem kapják meg a teljes támogatást az újságtól. A Magyar Élet hívatása elérte a más államokban élő magyarokat is, akik szép számmal jöttek el a Találkozókra.

A magyarországi eseményekről való beszámolás sokkal átfogóbb volt mint bármi más fórumokon, Csapó Bandi vezércikkei reálisan állították elénk az eseményeket és segítettek a helyzet helyes felértékelésében. Az otthoni tudósítók pedig az újság hasábjain keresztül közvetlenül számoltak be az otthoni eseményekről, ez a hírportál a rendszerváltás után még fontosabbá vált amikor sok magyar költözött végleg haza Magyarországra. A Magyar Élet beszámolt az otthon és külföldön sikereket elért hazánkfiairól is, ami mindig büszkeséggel töltött el minket. Nem utolsóként említem a humoros cikkeket, melyek sok honfitársunknak vidám perceket biztosítottak.

Végtelenül sajnáljuk hogy búcsúznunk kell az újságtól, de köszönetünket és hálánkat szeretnénk kifejezni mindenkinek aki részese volt ennek a csodálatos nagy munkának."

Gáspár András, a magyar kultúra lovagja, következett egy idevágó, az eseményhez illeszkedő, hazafias költemény elszavalásával, a tőle megszokott lelkesedéssel.

Dr. Mikola István, Magyarország Canberra-i nagykövete, ezt követően emelkedett szólásra. Beszében megemlítette, hogy csak néhány hónapja van Canberrában, de már olvasta Csapó Endre vezércikkeit tartalmazó írásait, az "Ilyen a világ" című hatodik kötetében és a Magyar Élet hétről hétre megjelenő példányait. Csak a legnagyobb elismeréssel tud szólni Csapó Endre és munkatársai tevékenységéhez.

A nagykövet elismerő szavait követően én, Kardos Béla, szólaltam fel, aki az elmúlt hetven évben mint közéleti vezető dolgoztam az ausztráliai magyar nemzeti emigráció és a *Rabnemzetek Szövetsége* tevékenységében, érdekképviselése és érdekérvényesítése érdekében, mind az ausztrál mind a magyar kormány és a nagyvilágban működő szervezett magyar intézmények felé. Beszédem csatolmányként olvasható e közösségi beszámoló részeként.

Megszólt Budapestről Kicsi György is, aki pld. a Kőrösi Csoma Sándor

ösztöndíjasaként feldolgozta, leszkennelte Rényi Mátyással együtt, Csapó Endre közéleti szereplésének és újságszerkesztői tevékenységének irattárát, ami máris feldolgozás tárgya a Magyar Nemzeti Levéltárban.

Márffy Attila, a lap melbournei kiadó hivatalának vezetője, a rá jellemző szerénységgel ismertette azt a töménytelen idegfeszítő és fizikai erőbedobást igénylő munkát, ami a lap nyomdatechnikai előállításával és postázásával járt, s amiben Bagin Livia, mind technikai, mind tudósítói és szerkesztői feladatokkal segédkezett neki.

Végül Csapó Endre szólalt fel megköszönve irányába és munkatásai felé kifejtett elismerő szavakat. Ezt egyébként írásban is megtette, ami a csatolmányok közt olvasható.

Befejezésül v. Tassányi József az Ausztráliában immár 50 éve működő Vitézi Rend tagozatának vezetője – aki egyúttal az egyetemes rend ügyv. törzskapitánya –, elismerésül a 98 éves Csapó Endre mellé tűzte az 50. év emlékét tanusító jubileumi tisztikeresztet. Rozgonyi Magdi pedig átadta számára a *NSW-i Magyar Szövetség közösségi okiratát*, megköszönve mind a négyüknek a sok évtizedes nemzetmentő munkájukat. (Csatolva)

Az eseményen vettünk búcsút a február végén távozó *Kőrösi Csoma Sándor* jelenlévő ösztöndíjasaitól, akik közreműködtek pld. Csapó Endrének átadott gyakorlatias ajándék kiválasztásában, egy olyan digitális adatgyűjtőnek, amiben vezércikkei további kiadása nyomdára előkészített anyagát tudja tárolni.

Kiállítás tette érzékelhetővé Csapó Endre munkásságát a NSW-i Magyar Szövetség és az Ausztráliai Magyar Szövetség főtitkári minőségében szerkesztett és terjesztett nyomtatványok bemutatásával, amelyek mint a nemzeti emigráció kiadványai szolgálták az ausztrál politikai körök és média tájékoztatását fontos nemzetpolitikai kérdésekben a '60-as évektől, mint Trianon, a kommunizmus, a forradalom és szabadságharc, magyar kisebbségi helyzet, erdélyi falurombolás stb. Bemutatásra került az *Ilyen a világ* eddig megjelent hat kötete, ami Csapó Endre vezércikkeinek teljes gyűjteménye lesz 1961-től, további kötetekkel. A sorozat gondozója a Panoráma Világklub Kiadó.

Az eseményen és azt követően számos fénykép készült, amiből néhányat e beszámolóban közreadok. Köszönet a szorgos fényképezőknek, s hogy ezt rendelkezésünkre bocsájtották.

A belépőjegyek sorszámait felhasználva kisorsolták Csapó Endre Ilyen a világ című, közelmúltban megjelent négy könyvét, és a forradalom és szabadságharc 50-ik évfordulójára megjelent A Place in the Sun című könyvet.

A Magyar Élet című hetilap és munkatársai búcsúztatására a Magyar Ház nagytermében összegyűlt sokaság

Rozgonyi Magdi, a NSW-i Magyar Szövetség elnöke

Márffy Attila, Józsa Erika, Csapó Endre és Bagin Livi

Csapó Endre kiadványainak kiállítása

Józsa Erika beszámolóját mondja

Gáspár András szaval

Dr. Mikola István nagykövet

Kardos Béla búcsúztatója

Harasta Emőka a Magyar Iskola igazgatója is felszólalt

v. Tassányi József átadja a Vitézi Rend kitüntetését

Zsidi Sára, Nimsz Zsuzsa és Kovács Márton KCSP
ösztöndíjasok akik február végén hazatértek
Magyarországra és Rozgonyi Magdi

Sipos Ika az Ausztráliai Magyar Szövetség elnöke és Fráter Olivér a Sydney-i Konzuli Iroda vezetője

Dr. Mikola István nagykövet, Csapó Endre, Melinda asszony a nagykövet úr felesége és Kardos Béla

Kardos Béla közösségi vezető felszólalása a NSW-i Magyar Szövetség által a Magyar Élet búcsúztatására rendezett megemlékezésen. – 2019. febr. 3-án a Sydneyi Magyar Házban.

Tisztelt Vezetőség! Kedves Egybegyűlteik!

Amikor kézhezvettem a Magyar Élet megszűnése bejelentését közlő írást Csapó Bandi bátyámtól – aki kilenc évvel idősebb nálam –, úgy éreztem, mihelyt szíven szúrtak volna.

Több mint 60 éves együttműködésünkre, az ausztráliai magyar nemzeti emigráció legfontosabb tevékenységére, az írott magyar szó nyomtatott megjelenésére tett végső pontot ez a szomorú bejelentés.

Visszaemlékezve a múlt század ötvenes évjeinek elejére, már akkoriban a magyar újságok terjesztésével foglalkoztam. Sydneyben a Forró Páter által kiadott Dél Keresztje című havonta megjelenő újság és az Európából érkező lapok – többek közt Alföldi Géza "Hídverők" című folyóirata –, terjesztésével.

Így kerültem kapcsolatba Csapó Bandi bátyámmal is, aki 1949-ben érkezett családjával Queenslanbe. Még a kétéves kötelező munkaviszony keretében a British Institute of Engineering Technology levelezési tanfolyamának befejezés előtt műszaki rajzoló munkát kapott a Townsville könnyűéki cukornád ültetvények terméseit feldolgozó Invicta Sugar Mill nevű, Giru helységben működő cukorgyár teljes gépi felújításának idejére.

Levelezésünk során invitáltam, hogy jöjjön Sydneybe, ahol virágzó magyar közösségi élet uralkodik. Említettem, hogy a már vagy egy tucat szervezetet összefogó New South Walesi Magyar Egyesületek Szövetségében Dr. Megay László elnökként tevékenykedik, akit még Németországból, a Passau-i Magyar DP (Displaced Persons) Tábor parancsnokaként ismert meg. Bandi bátyám Magyarországról 1948-ban családotól kiszökve, ebből a táborból indult Ausztráliába.

Nos, Bandi bátyám hamarosan családotól áttelepült Sydneybe. Munkája a sydneyi Colonial Sugar Refinery tervező irodájában folytatódott 1977-ig. Bekapcsolódott a sydneyi magyar közéleti munkájába és szövetségünknek –

aminek én titkár voltam –, lett a főtitkára, s a havi folyóirata/bulletinjé szerkesztője. Itt kezdődött meg szoros barátságunk és a magyar sajtó irányába elkötelezett, több mint hat évtizedes munkásságunk.

1954-ben, az előkészített Melbourne-i tanácskozáson, NSW, Victoria és South-Australia magyar szövetségei közreműködésével létrehoztuk az Ausztráliai Magyar Szövetséget, aminek Dr. Megay László lett az első elnöke, a hétgyermekes Nagy Ákos lett az alelnöke, Bandi bátyám a főtitkára, én pedig éveken át külképviseleti titkára.

Az 1960-as évek eleje óta megjelenő Ausztráliai Magyarság című havilap, amely az egész földrész magyarságát igyekezett havonta tájékoztatni, melbournei és sydneyi kiadásban jelent meg, a Victoriai- és a NSW-i Magyar Szövetség gondozásában. A sydneyi kiadásnak Bandi bátyánk volt a főszerkesztője. Mindkettő a New Life Printery ill. a Hungária Publishing Company nyomdájában készült több más magyar folyóirattal egyetemben. Ennek a nyomdavállalatnak voltam – más közéleti teendőim mellett –, igazgatója. Bandi bátyám pedig az új nyomdai trendet alkalmazva a Bulletin Offset Press létrehozásával – másodállású önkéntes munkakörként –, az irodalmi és képes mellékletek szerkesztő-kiadója, valamint több más, a magyar imázs érdekében megjelentetett nyomtatvány, könyv, éves kalendárium szerkesztője, készítője.

Három évenként az Ausztrál államok fővárosaiban rendezett több napos Magyar Találkozók képes Emlékkönyveinek lettünk közös készítői. Valamint szétszakítottságunk, az Első Világháborút követő abszurd Trianoni Békeszerződés feltárására, ismertetésére – magyar szövetségeink nevében –, számos angolnyelvű memorandum és tájékoztató füzet készítői, amik közéleti vezetők, politikusok és államfők asztalára kerültek, felvilágosult barátokat szerezve ügyünknek.

A múlt század utolsó évtizedében mindketten, az Ausztrália Magyar Szövetség – és Új Zéland csatlakozása után –, az Ausztráliai és Új Zélandi Magyar Szövetség képviseltében a Budapesten újjáalakult, Csoóri Sándor elnöksége alatt működő Magyarok Világszövetsége vezetőségi tagjai lettünk: elnökségi és választmányi tagságunk révén. Itt is együttműködve igyekeztünk az MVSZ célkitűzéseit jobb irányba terelni, népszerűsítésén és elfogadtatásán javítani: felszólalásaink, írásban benyújtott javaslatok és újságcikkeken keresztül.

1977-ben a Melbourne-ben megjelenő és az ottani eseményekhez igazodó Magyar Élet című hetilapot, amely nem szolgálta a nemzeti emigráció törekvéseit, Ady János melbournei üzletember megvásárolta betegeskedő tulajdonosától, Gordon Rezsőtől. Elgondolása szerint a Magyar Életből egész Ausztráliát lefedő hetilapot kívánt előállítani. Ennek főszerkesztésére Csapó Endrét kérte fel, aki ezt elvállalta. Így lett 40 évvel ezelőtt Csapó Endrén keresztül a Magyar Élet az ausztráliai magyar nemzeti emigráció 12–24 oldalas hetilapja, beleolvastva az Ausztráliai Magyarság sydneyi kiadását.

Ennek következtében a Magyar Életnek is rendszeres előfizetője, anyagi támogatója és cikkírója lettem. Képviseltem, népszerűsítettem az újságot – főszerkesztőjével egyetértésben –, sajtókonferenciákon és a magyar közélet minden területén, mind Ausztráliában, mind Magyarországon és a Kárpát-medence utódállamaiban, valamint a tágabb diaszpóra területén Európában és Amerikában. Abban az időben három-négyezer előfizetője volt a lapnak. Ugyakakkor én is minden támogatást megkaptam az újságon keresztül, amikor a NSW-i és az Ausztráliai- ill. az Ausztráliai és Új Zélandi Magyar Szövetség elnöke lettem.

Így kötöttük össze kettőnk hasonlóan közös elgondolásait a magyar nemzet és a nemzeti emigráció nemzetpolitikai célkitűzései érdekében.

Sajnálom, hogy egy-két éve, amikor a Magyar Élet anyagi nehézségei napfényre kerültek, miszerint a nemzeti emigráció öregjeinek kihalása folytán az előfizetők létszáma a kritikus ezer példány alá apadt, akkor az ausztráliai magyar szervezetek vezetői nem indítottak egy közös előfizetőket toborzó kampányt. Előfizetésükkel jó példát mutatva, élére állni a kampánynak az újság megmentése érdekében.

A magyar kormányzat is csak lacafacázott a támogatás mikéntjéről. Kapott is meg nem is támogatást a lap. Évenként kérték a támogatás igénylését központi szövetségünk vezetőségétől. Nem volt elegendő, hogy a kormány miniszterei, a parlament tagjai, tiszteletpéldányként győződhettek meg a lap nemzetpolitikai fontosságáról, Nemzeti Együttműködési Rendszert (a NER-et) támogató elkötelezettségéről!

Javaslat történt, hogy vásároljanak meg egy oldalt hirdetési árfolyamon, amit a nagykövetség feltölthetne mérvadó információkkal az olvasók számára. Ez elegendő támogatás lett volna a lap további megjelenéséhez. Ez viszont többletmunkát jelentett volna a nagykövetség akkori kb. 10 alkalmazottjának. Ezt nem vállalták.

Most összegyűltünk, hogy istenveleddel búcsúzzunk el a Magyar Élettől, és kívánjunk békés, nyugalmat 98 éves főszerkesztőjének Csapó Bandi bátyánknak további életére, és inspitáljuk vezércikkei eddig megjelent "Ilyen a világ" című hat kötete mellé a még háralévő írásai további kötetek összeállítására és megjelentetésére. A lap kiadójának, Márffy Attilának pedig, aki még magyarországi örökségét is a lap megjelentetésére fordította, s aki élettársával Liviával együtt önfeláldozó munkájukba majdnem belerokkantak, mielőbbi felépülést és nyugodalmat évekét kívánunk. Ha visszaemlékeznek a múltira, akkor csak a Magyar Életnek napos oldalára, az ausztráliai nemzeti emigráció szép és eredményes, gyümölcsöző útjára gondoljanak, amihez önfeláldozó munkájukkal hozzájárultak.

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Közösségi Okirat

kiadja a NSW-i Magyar Szövetség

Csapó Endre
a Magyar Élet című hetilap
főszerkesztőjének,

akinek az ausztráliai magyar diaszpóra érdekében kifejtett hét évtizeden át teljesített kiváló szolgálatáért, de különösen a magyar irodalom terén folytatott sokoldalú munkásságáért, vezércikkeiért, a Magyar Élet című hetilap megjelenése érdekében 40 éven át végzett tevékenysége elismerésül, valamint identitásunk megőrzésére az "Egy a nemzet mozgalom" létrehozásáért, és egyetemes révbejutásáért, kívánunk ezúton hálás köszönetet mondani.

Sydney, 2019. február 2
A NSW-i Magyar Szövetség nevében

Rozgonyi Magdolna
Rozgonyi Magda, elnök

Csapó Endre köszönő levele

From: Endre Csapó <mecsapo@bigpond.c>
Subject: Február 3.
Date: 4 February 2019 11:21:28 PM AEDT
To: Magdi Rozgonyi
<rmagdi@optushome.com.au>

Kedves Magdi!

Ezúttal köszöm meg a nagyszerűen megrendezett eseményt, amit a NSW-i Magyar szövetség nevében és támogatásával valósított meg. Szép volt a megérdemelt elismerés az újság jelen volt négy szerkesztője számára a Szövetség egyesületeinek nyújtott rendszeres beszámolásért ami az újság azonosulását igazolta a magyar egyesületek törekvéseivel.

A Szövetség erejét mutatja, hogy olyan szép létszámmal jöttek el egyesületi vezetők és a lap olvasói, olyanok, akikre mindig lehet számítani magyar érdekű dolgok támogatására.

Külön köszönet jár a két szomszéd vármegyéből, Melbourneból és Brisbaneből érkezettek meghívásáért.

Köszönöm a szép kiállítású és elismerést kifejező Közösségi Okiratot, amelyet hasonló értékeim között megőrzök. És köszönöm a gálás és jelképnek is megfelelő ajándékokat, merthogy a spiritnek ugyebár lélek értelmezése is van, és ezekből is a legbecsesebbet is kaptam, a két hungarikumot: Unikum és Füttyölős Barack, és a nagyon praktikus és tágas információ tárház. És mindezek tetejébe a Pavlova, amit hazahoztunk, ahol még késő estig együtt volt a Magyar Élet szerkesztősége a családommal, bár annak órisi mérete kifogott rajtunk, maradt a következő napokra is. Köszönet mindezekért és a figyelmességért

Kívánok a NSW-i Magyar Szövetségnek és tagegyesületei vezetőinek további eredményes munkásságot, amivel továbbra is ápolják és őrzik közösségünk körében az összetartozás szellemét és a kapcsolatot magyarországi hasonló szervezetekkel.

Isten áldását kérve a közösségért dolgozókra, szeretettel köszöntöm

Csapó Bandi